

Torrentiusstraat hoek Jozef Israëlsstraat

Torrentius

Dit is één van de nieuwere gevelstenen in Haarlem. De geschiedenis van de steen is dus niet zo oud. Het begon allemaal in 2009 toen de Stichting Geveltekens Vereniging Haerlem (SGVH) een brief kreeg van Eric J. Coolen van het Ampzing Genootschap in Haarlem.

Eric had de wens om een miskende historische Haarlemse figuur de nodige eer te bewijzen. Hij bedoelde daarmee de 16de -eeuwse schilder Jan Simonsz van der Beek. Zo in eerste instantie geen bekende naam, maar als je weet dat hij bekend stond onder de naam Torrentius (1588 – 1644) gaat er wellicht wel een “o ja” op.

Torrentius was in zijn tijd op zijn zachtst gezegd niet geliefd bij het stadsbestuur vanwege zijn “losbandig leven en ketterse opvattingen”. Dat werd uiteindelijk niet gepikt en hij werd gearresteerd. Vanwege zijn tegendraadse opvattingen werd hij zo gemarteld dat hij onder andere niet meer kon schilderen. Vervolgens werd hij (ten onrechte) veroordeeld tot twintig jaar tuchthuis.

Vrijwel al zijn schilderijen zijn daarna vernietigd of verdwenen. Eén werk van hem, een stilleven, hangt nu prominent in het Rijksmuseum in Amsterdam en wordt beschouwd als een meesterwerk.

Om eerherstel te geven aan deze miskende kunstenaar nam de gepensioneerde huisarts Haiko Jonkhoff het initiatief om een straat naar deze kleurrijke en miskende schilder te vernoemen. Zo is er nu een Torrentiusstraat gekomen in de nieuwe Haarlemse wijk Deo Neo. Eric J. Coolen wilde graag nog wat verder gaan door middel van een gevelsteen. Natuurlijk het liefst in de Torrentiusstraat. De SGVH wilde Eric daar graag bij helpen en dat heeft geleid tot financiële hulp van het Ampzing Genootschap en de nodige actie van Eric om een passende steen te ontwerpen.

In 2014 werd in de Torrentiusstraat hoek Jozef Israëlsstraat van nieuwe wijk Deo Neo in de Kleverparkbuurt de steen voor de schilder Torrentius geplaatst.

Inmiddels is er nu niet alleen een straat en een steen, maar zelfs een boek over Torrentius, geschreven door Wim Cerutti van de Historische Vereniging Haerlem.

De kleurige gevelsteen werd gemaakt door Eric J. Coolen en Michaëla J. Bijlsma, beiden van Nieuwe Gracht Producties. Het materiaal is niet van steen, maar van een bijzondere kunststof: polymeer gemengd met gips en gegoten.

Op de steen is Torrentius afgebeeld in zijn cel onder het Haarlemse stadhuis. Vanuit zijn celraam heeft hij uitzicht op de Bavo. In de muren van zijn cel gekrast zie je verder zijn geboorte- en sterfjaar. Onder zijn geboortjaar is een schilderspalet opgenomen met een gebroken penseel. Rechtsonder staat een enkel penseel maar zonder palet. Als gevolg van zijn verhoormartelingen kon hij later niet meer schilderen. Rechtsboven staat het wapenschild van koning Charles I van Engeland. Deze koning haalde Torrentius uit zijn gevangenschap en maakte hem hofschilder in Engeland, maar helaas, zoals al gezegd, het schilderen ging niet meer. Een groot talent ging verloren.

Bron: Jaarboek 2014 Historische Vereniging Haerlem – Nieuws over geveltekens